11 DE JULIOL - 30 D'AGOST DE 1992

Si hi ha un programa amb el qual una orquestra pot demostrar la seva versalitat i el grau de musicalitat dels seus components, és el d'avui. Reunir RAVEL FALLA i BEETHOVEN, acompanyats d'un compositor actual, SALVADOR BROTOMS, és sens dubte un d'aquests programes. Obrir la sessió amb una obra de Brotoms per passar tot seguit a la Valse de Ravel, exigeig un elevat grau de maduresa que pot donar-nos una idea de la confiança que l'Orquestra Mundial de les Joventuts Musicals té en els seus components.

SALVADOR BROTOMS, és amb tota seguretat un dels més interessants compositors del nostre país; d'ell escoltarem avui *Phaedo*, obra de molt recent creació.

Una de les moltes virtuts musicals de RAVEL –que en tenia tantes!–, era el seu extraordinari domini de l'orquestra. *La Valse* és no només una de les seves obres més belles, sinó, a més, un veritable prodigi d'orquestració. L'obra sorprengué en la seva època; fins i tot se li va retreure el ser un pas enrere en l'estètica raveliana. Aquest tipus de crítiques, abans d'haver escoltat bé una obra, són perilloses. Ravel, partint de la idea de progressió en tots els seus sentits –dinàmica, dramàtica, orquestral, etc.– agafa un tema típic de vals vienès i va avançant (exponsant-lo i desenvolupant-lo) fins arribar a la culminació en la tornada al Tempo I després del lleuger respir somniador que ens ofereix amb el "un peu plus moderé" central. A més, és una obra d'una riquesa tímbrica difícilment superable, al servei de la típica narrativa dramàtica de Ravel, en la qual el tema apareix, s'esfuma i reapareix cada vegada amb més contingut expressiu, amb més claredat de contorns, fins inundar-ho tot amb una llum que només el músic francès va saber pintar amb tanta força i mestratge.

MANUEL DE FALLA, contemporani i amic de Ravel, ens mostra en *El Sombrero de Tres Picos*, una de les obres amb més picantor de la seva maduresa com a compositor. El Sombrero és la gràcia, la força rítmica –aquesta inenarrable tossuda!– i també el començament del seu allunyament de l'estètica basada en l'andalusisme, que havia predominat en el seu estil fins aleshores. A aquest Sombrero, que s'estrenà parcialment a Madrid el 1919, i el mateix any com a ballet a Londres, amb Massime i la Karsavina com a protagonistes, seguirien el magnífic Homenaje a Debussy, El Retablo de Maese Perez, las Siete Canciones españolas i el Concierto de Clavicémbalo, en els quals impera ja l'ascetisme i la tendència de l'últim període.

Tanca el concert una obra clara i plena de llum considerada equivocadament pel públic –potser induït pel menyspreu cap a ella d'una part de la crítica– com una obra menor: *La Vuitena Simfonia* de BEETHOVEN. Una obra clara, radiant, plena de llum, gairebé optimista, que precedeix a un dels períodes més tràgics de la vida del compositor. Beethoven va suprimir en aquesta Simfonia el clàssic temps lent central i entre ambdós hi col·locà dos temps gairebé de dansa l'allegretto, scherzando, i un temps de minuet. L'allegretto finalle, està ple de llum. Serà una de les darreres vegades que Beethoven ens mostri aquesta alegria deslligada, quasi demoníaca que havia caracteritzat molts dels seus moviments simfònics anteriors.

EDUARDO RINCÓN

Entre totes les orquestres simfòniques d'arreu del món, l'**Orquestra Mundial de Joventuts Musicals** és un conjunt únic: no pot treballar i desenvolupar-se de forma continuada com la majoria de les orquestres perquè neix i viu cada any per espai d'unes poques setmanes. Es tracta, també, del conjunt més heterogeni pel que fa a la procedència dels seus membres provinents dels quatre punts cardinals, de països amb tradicions culturals molt diferents en els aspectes culturals i educatius, i també en les seves estructures socials, en general, i de formació musical, en particular.

En aquestes circumstàncies, la creació d'una orquestra amb grans aspiracions artístiques és un repte apassionant que es repeteix cada any. Necessita el màxim d'energia i la cooperació de tots els qui participen en el projecte, des dels organitzadors i el personal artístic i logístic fins als mateixos joves talents acuradament seleccionats entre un nombre molt elevat de candidats de més de 50 països.

Els resultats justifiquen sobradament tots els esforços com es pot comprovar en totes les actuacions de l'**Orquestra Mundial de Joventuts Musicals**. La majoria dels que han presenciat alguna de les seves actuacions coincideixen en opinar que els guanys del grup, reunit en tan poc temps, són molt notables i fins i tot sorprenents. El que es pot escoltar i veure ens confirma que la perícia i la motivació no tan sols serveixen per salvar l'aparent obstacle de les diferents procedències sinó que les converteix en un avantatge en el sentit que suposa una experiència i un desafiament addicionals. D'aquesta manera, l'**Orquestra Mundial de Joventuts Musicals** simbolitza la cooperació en la competitivitat internacional a nivells de gran refinament artístic.

La sessió de l'estiu del 1992 és la més extensa, per la durada de la trobada, per la varietat del repertori i pel nombre d'actuacions, i sense cap dubte, representa una gran experiència personal per a tots els seus membres. És per tot això que voldríem expressar el nostre agraïment a tots els que, amb el seu esforç, han fet possible donar aquesta oportunitat als joves músics i, sobretot, als públics d'Espanya, França i Canadà, amb una especial menció a les Joventuts Musicals d'Espanya i al seu president, el doctor Jordi Roch.

El nostre únic desig és que, a canvi, l'**Orquestra Mundial de Joventuts Musicals** segueixi escampant el seu missatge de cooperació pacífica entre la gent de tot el món.

Michel Jenne
President Executiu de l'Orquestra Mundial de Joventuts Musicals

ORQUESTRA MUNDIAL DE JOVENTUTS MUSICALS
EDUARDO MATA, director

PROGRAMA

I

Phaedo (1992) — **S. Brotoms** (1959)

La Valse (1920) — **M. Ravel** (1875-1937)

El sombrero de tres picos (fragments) (1919) — **M. de Falla** (1876-1946)

II

Simfonia núm. 8, en fa major, Op. 93 — **L. van Beethoven** (1770-1827)

Allegro vivace con brio
Allegretto scherzando
Tema di minuetto
Finale: Allegro vivace

Eduardo Mata, va néixer a Mèxic, on va estudiar composició al Conservatori Nacional de Música amb Carlos Chávez i Julián Orben. Va començar a dirigir professionalment als quinze anys i als 22 era director de l'Orquestra Simfònica de Guadalajara. El 1964 era al Berkshire Music Centre de Tanglewood. De 1966 a 1975 va ser director de l'Orquestra Simfònica de la Universitat de Mèxic i, el 1975, director del Festival de Puebla, de l'Orquestra Simfònica de Mèxic i del Festival Casals. També ha estat director artístic de l'Òpera Nacional de Mèxic.

Des de 1977, és director musical de l'Orquestra Simfònica de Dallas i des de 1974, col·labora regularment amb l'Orquestra Simfònica de Londres, amb la qual ha recorregut diversos països europeus i Mèxic. També ha col·laborat amb l'Orquestra Filharmònica de Rotterdam. Dirigeix sovint les principals orquestres europees, americanes i japoneses. L'any 1984, va dirigir l'Orquestra Mundial de Joventuts Musicals, que es va constituir a Nova Orleans amb motiu de la Fira Internacional de Louisiana.

Ha gravat molts discs, la majoria per a RCA, però també per a Telare i Vox. Actualment està gravant amb l'Orquestra Simfònica de Dallas per a Dorian.

Ha cultivat la seva faceta de compositor que li ha portat a escriure molta música simfònica, de cambra i vocal, i també ballets i algunes peces per a cinta magnetofònica.

Ha estat condecorat amb les principals distincions del seu país.

SALVADOR BROTONS

Phaedo Op. 54. Moviment simfònic #5 per a orquestra.

Phaedo és un dels Diàlegs de Platón més fascinant. Relata la conversa entre Sócrates i els seus amics a la cel.la de la mort durant les últimes hores de la seva vida.

No és el propòsit del compositor reproduir musicalment tots els pensaments profunds del Diàleg, sinó més aviat expressar el concepte general platonià de la preexistència, de la vida corporal i de l'alliberament.

La peça comença amb una part lenta que evoca el món de les essències pures on l'ànima adquireix el coneixement de l'universal, abans del naixement. En aquest món etern, les idees absolutes s'insinuen però no s'estableixen del tot.

La unió de l'ànima amb el cos s'inicia quan comença el tempo (Entrada dels timbals. Tempo ràpid). Quan comença la vida corporal, l'ànima queda empresonada pel cos, el qual és l'arrel de tot el maligne i l'obstacle més gran perque l'ànima assoleixi el saber. La lluita just acaba de començar. En aquesta desgraciada unió, el coneixement dels conceptes universals s'adquirirà recordant les essències pures que l'ànima ja va aprendre en la seva preexistència abans del naixement.

Es presenten els tres elements fonamentals de l'ànima:

1º Thymos o el cavall de noble esperit que duu l'energia (percussió i música posterior de metall en ritme sostingut).

2º El desig d'apetit del cavall degenerat (música de cordes amb moviments agitats).

3º L'intel.lecte o la raó humana d'Auriga que controla sense passió les dues forces (música estàtica d'instruments de vent de fusta sobre un pedal de vibràfon).

El predomini d'un o altre dels tres elements de l'ànima dóna origen a tres diferents disposicions de caràcter. La interacció dels tres elements sota el control de l'intel.lecte és l'objectiu ideal i final de l'existència humana: assolir el coneixement de la veritat (mescla de tot el material musical temàtic).

La mort arriba amb la culminació de l'esmentat procés d'autopurificació. El filòsof espera amb ànsia la mort, ja que així l'ànima queda alliberada dels sentits del cos maligne. Després de la mort (redoblament de tam-tam), l'ànima torna al seu món original pur on, després d'un procés de purificació, recobrarà el seu estat immortal.

Phaedo fou composat de gener a maig de 1991 i ha estat guardonat amb el Premi del 12è. Concurs de Joves Compositors de Joventuts Musicals de Barcelona.

Organitza:

Joventuts Musicals de Torroella de Montgrí

Col.laboren:

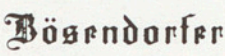

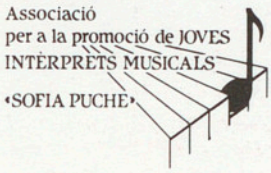

The British Council

PARRÒQUIA DE SANT GENÍS

EL PUNT

CATALUNYA MÚSICA

Patrocinen:

Ajuntament de Torroella de Montgrí

Diputació de Girona

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
Departament de Comerç, Consum i Turisme

FUNDACIÓ CAIXA DE CATALUNYA

Portada: J. Corominas / Gràfiques del Ter / D.L.: GI 1262 - 1992